

Landssamtök lífeyrissjóða

Breytingar á reglum um
ársreikninga lífeyrissjóða

30. apríl 2015

Sæmundur Valdimarsson, KPMG

Reglur um ársreikninga lífeyrissjóða

- **Reglur um ársreikninga lífeyrissjóða nr. 335/2015 koma í stað reglna nr. 55/2000**
 - Gefnar út 11. mars 2015
 - LL sendu inn umsögn um drög að reglunum í janúar 2015, auk bréfa í nóvember 2014, maí 2014, nóvember 2013, október 2012 og 2007/2008
 - Upphaflegar hugmyndir FME um að lífeyrissjóðir beittu alþjóðlegum reikningskilastöðlum
 - Tekið var tillit til mjög margra ábendinga LL

➤ **Mat á verðbréfum**

- Meginregla að öll verðbréf (allir fjármálagerningar) skuli metnir á gangvirði
- Útlán til sjóðfélaga og önnur bein útlán skal þó færa miðað við ávöxtunarkröfu á kaupdegi
- Heimilt er að færa skuldabréf sem ætlunin er að eiga út líftíma þess miðað við ávöxtunarkröfu við kaup, byggt á skjalfestri áætlun, stefnu og verklagsreglum
- Ákvörðun um aðferð (gangvirði eða ávöxtunarkrafa við kaup) við einstök skuldabréfaviðskipti

➤ **Flokkun eigna og tekna af þeim**

- Flokkun eigna, tekna af þeim og sjóðstreymi vegna þeirra samræmd

➤ **Yfirlit um tryggingafræðilega stöðu**

- Yfirlit um tryggingafræðilega stöðu gert að sérstöku yfirliti jafnsettu efnahagsreikningi o.fl.
- Krafa um meiri upplýsingar í skýringum en áður

➤ **Breytt framsetning sjóðstreymis**

- Sjóðstreymi verður þrískipt – sérstakur kafli fyrir fjárfestingahreyfingar og fjárfestingatekjur

Almenn ákvæði (1. – 4. gr.)

➤ Gildissvið

- Nákvæmari ákvæði en áður
- Vísan til ársreikningalaga, sem gilda eftir því sem við á, nema annað sé tekið fram

➤ Skilgreiningar

- Nýtt – engin sambærileg ákvæði í eldri reglum
- Alþjóðlegir reikningsskilastaðlar, eignarhluti, fjármálagerningur, gangvirði, hlutdeildarfélag, settar reikningsskilareglur, skipulegur markaður og virkur markaður

➤ Samning ársreiknings

- Stjórn og framkvæmdastjóri bera ábyrgð á samningu ársreiknings
- Verðbréfavíðskipti skal færa á viðskiptadegi, þ.e. þegar verðbréf eru keypt eða seld (ekki á uppgjörssdegi viðskiptanna)

➤ Glögg mynd

- Ársreikningur skal gefa glögga mynd af breytingu á hreinni eign, efnahag og sjóðstreymi
- Heimilt að víkja frá reglunum í undantekningartilvikum

Almenn ákvæði (5. – 7. gr.)

➤ Uppsetning og samanburður milli ára

- Ársreikningur skal settur upp samkvæmt reglunum og með hliðstæðum hætti frá ári til árs
- Heimilt að sameina undirliði ef þeir teljast ekki mikilvægir til að gefa glögga mynd
- Skýra skal frá breytingum á reikningsskilaaðferð (á grundvelli reglnanna eða reikningsskilastaðla) og breyta samanburðarfjárhæðum

➤ Samstæðureikningsskil

- Reglurnar gilda líka um þau

➤ Birting ársreiknings og fjárfestingarstefnu

- Endurskoðaður ársreikningur liggi frammi og sé til afhendingar á afgreiðslustað sjóðs og á heimasíðu hans eftir samþykkt
- Fjárfestingarstefna liggi frammi og sé til afhendingar á afgreiðslustað sjóðs og á heimasíðu hans
- Ekki þarf að spyrða skjölin saman

Yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris (viðauki)

Yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris árið 20xx

	Skýr.	20xx	20xx - 1
1 Iðgjöld			
1.1 Iðgjöld sjóðfélaga		0	0
1.2 Iðgjöld launagreiðenda		0	0
1.3 Réttindaflutningur og endurgreiðslur		0	0
		<u>0</u>	<u>0</u>
1.4 Sérstök aukaframlög		0	0
		<u>0</u>	<u>0</u>
2 Lífeyrir			
2.1 Lífeyrir		0	0
2.2 Framlag til starfsendurhæfingarsjóðs		0	0
2.3 Beinn kostnaður vegna örorkulífeyris		0	0
2.4 Tryggingakostnaður		0	0
2.5 Eftirlaun frá Tryggingastofnun		0	0
		<u>0</u>	<u>0</u>

Yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris (8. – 9. gr.)

➤ **Iðgjöld**

- Engin breyting

➤ **Lífeyrir**

- Framlag til starfsendurhæfingarsjóðs skal sérgreint
- Eftirlaun frá tryggingastofnun færð skör neðar

Yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris (viðauki)

3 Hreinar fjárfestingartekjur		
3.1 Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum	0	0
3.2 Hreinar tekjur af skuldabréfum	0	0
3.3 Hreinar tekjur af afleiðusamningum		
3.4 Vaxtatekjur af bundnum bankainnstæðum	0	0
3.5 Hreinar tekjur af fjárfestingum í íbúðarhúsnæði	0	0
3.6 Aðrar fjárfestingartekjur		
3.6.1 Vaxtatekjur af handbæru fé	0	0
3.6.2 Vaxtatekjur af iðgjöldum og öðrum kröfum	0	0
3.6.3 Ýmsar fjárfestingatekjur	0	0
3.7 Fjárfestingargjöld	0	0
	<u>0</u>	<u>0</u>
4 Rekstrarkostnaður		
4.1 Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	0	0
	<u>0</u>	<u>0</u>
5 Aðrar tekjur	0	0
6 Önnur gjöld	0	0
Breyting á hreinni eign til greiðslu lífeyris	0	0
Hrein eign frá fyrra ári	0	0
Hrein eign til greiðslu lífeyris í árslok	<u>0</u>	<u>0</u>

Yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris (10. gr.)

➤ Fjárfestingartekjur

- Grundvallarbreyting gerð á flokkun tekna þannig að tekjuflokkar og eignaflokkar eru nú samtengdir
 - Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum
 - Hreinar tekjur af skuldabréfum
 - Tekjur af skuldabréfum sjóðfélaga og öðrum veðlánnum falla hér undir
 - Hreinar tekjur af afleiðusamningum
 - Vaxtatekjur af bundnum bankainnstæðum
 - Hreinar tekjur af fjárfestingum í íbúðarhúsnæði
 - Aðrar fjárfestingatekjur
 - Vaxtatekjur af handbæru fé
 - Vaxtatekjur af iðgjöldum og öðrum kröfum
 - Ýmsar fjárfestingatekjur
 - Fjárfestingargjöld

Yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris (10. gr.)

➤ Fjárfestingartekjur

- Við hvern undirlið skal gera grein fyrir breytingum á gengi gjaldmiðla vegna erlendra eigna
 - Hvað þýðir þetta?
- Í skýringum skal sundurliða breytingar á gangvirði niður á 20 stærstu fjárfestingar í félögum og sjóðum
 - Miklar kröfur – var í drögum „niður á einstök félög“
- Í skýringum skal gera grein fyrir niðurfærslu skuldabréfa, eftir því sem við á

Yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris (10. gr.)

➤ Fjárfestingargjöld

- Undir fjárfestingargjöld skal telja öll fjárfestingargjöld og allar þóknanir fjármálafyrirtækja og sjóða um sameiginlega fjárfestingu vegna umsýslu og stjórnunar á fjárfestingum lífeyrissjóðs
- Undir þennan lið skal einnig færa fjárfestingargjöld sem ekki falla undir liði 3.1 – 3.5
- Í skýringum skal veita nánari upplýsingar um þennan lið og sundurliða hann og greina frá öllum fjárfestingargjöldum og þóknunum
- Jafnframt skal í skýringum greina frá áætlaðri umsýsluþóknun þegar kostnaðarupplýsingar liggja ekki fyrir, t.d. vegna þess að upplýsingar um slíkar þóknanir fást ekki gefnar upp eða kostnaður er innifalinn í gengismuni eða vaxtatekjum viðkomandi sjóða

Yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris (11. – 13. gr.)

➤ **Rekstrarkostnaður**

- Sameinaður í einum lið
- Frá kostnaði skal draga endurgreiddan kostnað frá aðilum sem standa að lífeyrissjóðnum, svo sem vegna innheimtu iðgjalda stéttarfélags
- Í skýringum skal sundurliða og gera grein fyrir helstu kostnaðarliðum og endurgreiddum kostnaði

➤ **Aðrar tekjur**

➤ **Önnur gjöld**

Efnahagsreikningur (viðauki)

Efnahagsreikningur 31. desember 20XX

	Skýr.	20xx	20xx - 1
EIGNIR			
1 Fjárfestingar			
1.1. Eignarhlutir í félögum og sjóðum		0	0
1.2. Skuldabréf		0	0
1.3. Afleiðusamningar		0	0
1.4. Bundnar bankainnstæður		0	0
1.5. Fjárfestingar í íbúðarhúsnæði		0	0
1.6. Aðrar fjárfestingar		0	0
		<u>0</u>	<u>0</u>
		0	0
2 Kröfur			
2.1. Kröfur á dóttur- og hlutdeildarfélög		0	0
2.2. Kröfur á launagreiðendur		0	0
2.3. Fyrirframgreiddur kostnaður og áunnar tekjur		0	0
2.4. Aðrar kröfur		0	0
		<u>0</u>	<u>0</u>
		0	0
3 Ýmsar eignir			
3.1. Óefnislegar eignir		0	0
3.2. Varanlegir rekstrarfjármunir		0	0
3.3. Aðrar eignir		0	0
		<u>0</u>	<u>0</u>
		0	0
4 Handbært fé		<u>0</u>	<u>0</u>
		0	0
Eignir samtals		<u><u>0</u></u>	<u><u>0</u></u>

SKULDIR

5 Viðskiptaskuldir

5.1. Skuldir við dóttur- og hlutdeil darfélög	0	0
5.2. Skuldir við lánastofnanir	0	0
5.3. Afleiðuskuldir	0	0
5.4. Ógreiddur gjaldfallinn lífeyrir	0	0
5.5. Áfallin kostnaður og fyrirframinnheimtar tekjur ...	0	0
5.6. Aðrar skuldir	0	0
Skuldir samtals	<u>0</u>	<u>0</u>
Hrein eign til greiðslu lífeyris	<u>0</u>	<u>0</u>

6 Skuldbindingar utan efnahags

➤ Fjárfestingar

- Eignarhlutir í félögum og sjóðum
 - Í skýringum skal gerð nánari grein fyrir þessum lið
- Skuldabréf
 - Undir þennan lið falla útlán
 - Í skýringum skal sundurliða skuldabréf eftir því hvort þau eru metin á gangvirði eða afskrifuðu kostnaðarverði
 - Í skýringum skal gera grein fyrir skiptingu veðlána til sjóðfélaga annars vegar og annarra hins vegar
- Afleiðusamningar
 - Samningar með neikvæða stöðu færðir til skuldar

➤ Fjárfestingar

- Bundnar bankainnstæður
 - Bundnar til lengri tíma en þriggja mánaða, annars handbært fé
- Fjárfestingar í íbúðarhúsnæði
- Aðrar fjárfestingar
 - Fullnustueignir falla í þennan flokk
- Kröfur um sundurliðanir ná til hvernar fjárfestingarleiðar innan sérhvernar deildar sem lífeyrissjóður starfrækir

Efnahagsreikningur (15. – 17. gr.)

➤ Kröfur

- Kröfur á dóttur- og hlutdeildarfélög
- Kröfur á launagreiðendur
- Fyrirframgreiddur kostnaður og áunnar tekjur
 - Áfallnir vextir af skuldabréfum eru færðir með fjárfestingum
- Aðrar kröfur

➤ Ýmsar eignir

- Óefnislegar eignir
- Varanlegir rekstrarfjármunir
 - Ekki lengur tvískipting
- Aðrar eignir

➤ Handbært fé

- Innstæður sem ekki falla undir bundnar bankainnstæður

➤ **Skuldir**

- Skuldir við dóttur- og hlutdeildarfélag
- Skuldir við lánastofnanir (aðrar en afleiðuskuldir)
- Afleiðuskuldir
- Ógreiddur gjaldfallinn lífeyrir
- Áfallinn kostnaður og fyrirframinnheimtar tekjur
- Aðrar skuldir

➤ **Skuldbindingar utan efnahags**

- Aðrar en lífeyrisskuldbindingar

Yfirlit um tryggingafræðilega stöðu samtryggingardeildar

➤ Yfirlit sem áður var í skýringum

- Gert jafnhátt undir höfði og yfirliti um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris, efnahagsreikningi og sjóðstreymi
 - Vekur athygli á samhengi hreinnar eignar í efnahagsreikningi og skuldbindinga um lífeyrisgreiðslur, miðað við sambærilegan grunn
 - Flokkun rekstrarkostnaðar breytt
- Birta þarf samanburðarfjárhæðir
- Viðbótarupplýsingar um breytingar milli ára í nýju yfirliti í skýringum

Yfirlit um tryggingafræðilega stöðu samtryggingardeildar (viðauki)

Yfirlit um tryggingafræðilega stöðu samtryggingardeildar 31. desember 20xx

	20xx		
	Áfallin Skýr. skuldbinding	Framtíðar- skuldbinding	Heildar- skuldbinding
Eignir:			
Hrein eign til greiðslu lífeyris			
Mismunur á bókfærðu verði og núvirði skuldabréfa			
Mismunur á bókfærðu verði og matsvirði skráðra hlutabréfa			
Núvirði framtíðarfjárfestingarkostnaðar			
Núvirði framtíðarrekstrarkostnaðar			
Núvirði framtíðariðgjalda			
Eignir samtals	0	0	0
Skuldbindingar:			
Ellilífeyrir			
Örorkulífeyrir			
Makalífeyrir			
Barnalífeyrir			
Skuldbindingar samtals	0	0	0
Eignir umfram skuldbindingar	0	0	0
Í hlutfalli af skuldbindingum í árslok	-	-	-
Í hlutfalli af skuldbindingum í ársbyrjun	-	-	-

Sjóðstreymi árið 20XX

	Skýr.	20xx	20xx - 1
1 Inngreiðslur			
1.1. Iðgjöld		0	0
1.2. Innborgaðar vextatekjur af handbæru fé og kröfum		0	0
1.3. Aðrar inngreiðslur		0	0
		<u>0</u>	<u>0</u>
2 Útgreiðslur			
2.1. Lífeyrir		0	0
2.2. Rekstrarkostnaður		0	0
2.3. Fjárfesting í rekstrarfjármunum		0	0
2.4. Aðrar útgreiðslur		0	0
		<u>0</u>	<u>0</u>
Nýtt ráðstöfunarfé til fjárfestinga		0	0

Sjóðstreymi (viðauki)

3 Fjárfestingarhreyfingar		
3.1. Innborgaðar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum	0	0
3.2. Keyptir eignarhlutir í félögum og sjóðum	0	0
3.3. Seldir eignarhlutir í félögum og sjóðum	0	0
3.4. Afborganir höfuðstóls og vaxta skuldabréfa	0	0
3.5. Keypt skuldabréf	0	0
3.6. Seld skuldabréf	0	0
3.7. Uppgjör afleiðusamninga	0	0
3.8. Ný bundin innlán	0	0
3.9. Endurgreidd bundin innlán	0	0
3.10. Keypt íbúðarhúsnaði	0	0
3.11. Selt íbúðarhúsnaði	0	0
3.12. Innborgaðar tekjur vegna reksturs íbúðarhúsnaðis	0	0
3.13. Gjöld vegna reksturs íbúðarhúsnaðis		
3.14. Keyptar aðrar fjárfestingar	0	0
3.15. Seldar aðrar fjárfestingar	0	0
	<u>0</u>	<u>0</u>
4 Hækkun (lækkun) á handbæru fé	0	0
5 Gengismunur af handbæru fé	0	0
6 Handbært fé í upphafi árs	0	0
7 Handbært fé í lok árs	<u>0</u>	<u>0</u>

➤ **Innihald sjóðstreymis**

- Inngreiðslur
- Útgreiðslur
- Fjárfestingarhreyfingar
 - Nýr flokkur með öllum hreyfingum vegna kaupa, sölu og umsaminna afborgana

➤ **Inngreiðslur**

- Iðgjöld
- Vaxtatekjur af handbæru fé, iðgjöldum og öðrum kröfum
- Aðrar innborganir, sem ekki falla undir fjárfestingarhreyfingar

➤ Útgreiðslur

- Lífeyrir
- Rekstrarkostnaður
- Fjárfesting í rekstrarfjármunum og óefnislegum eignum
- Aðrar útborganir, sem ekki falla undir fjárfestingarhreyfingar

➤ Fjárfestingarhreyfingar

- Inn- og útgreiðslur vegna kaupa og sölu á verðbréfum og öðrum fjárfestingum, auk innborgaðra tekna og afborgana af höfuðstól
 - Inn- og útgreiðslur vegna eignarhluta í félögum og sjóðum
 - Inn- og útgreiðslur vegna skuldabréfa
 - Inn- og útgreiðslur vegna afleiðusamninga
 - Inn- og útgreiðslur vegna bundinna innlána
 - Inn- og útgreiðslur vegna íbúðarhúsnæðis
 - Inn- og útgreiðslur vegna annarra fjárfestinga

Matsreglur (24. – 26. gr.)

➤ Almennar reglur

- Ef veruleg óvissa er um mat skal greina sérstaklega frá því í skýringum
- Hliðstæðum matsaðferðum skal beitt við matið frá ári til árs – nema ný aðferð gefi gleggri mynd og veiti áreiðanlegri upplýsingar
- Breyting á aðferð telst breyting á reikningshaldslegu mati

➤ Matsaðferðir vegna fjárfestinga

- Beita skal sömu matsaðferðum á fjárfestingar innan sama liðar ársreiknings
 - Undantekningar vegna útlána til sjóðfélaga og skuldabréfa haldið til gjalddaga

➤ Mat fjármálagerninga

- **Fjármálagerninga skal meta á gangvirði** í samræmi við settar reikningsskilareglur
- Útlán til sjóðfélaga og önnur útlán skal meta miðað við umsamin vaxtakjör þegar lán var veitt eða keypt
- Heimilt er að færa skuldabréf sem haldið er til gjalddaga miðað við umsamin vaxtakjör þegar skuldabréfið var keypt

➤ Útlán til sjóðfélaga

- Útlán til sjóðfélaga og önnur útlán skal meta miðað við umsamin vaxtakjör þegar lán var veitt eða keypt
 - Færa með áföllnum vöxtum, verðbótum og gengismun á reikningsskiladegi
 - Verðbætur miðast við vísitölu næsta mánaðar eftir lok reikningsárs
 - Skuldabréf í erlendum gjaldmiðli skal færa á kaupgengi í lok reikningsárs
 - Taka skal tillit til tapsáhættu á reikningsskiladegi
 - Niðurfærsla er færð sem hluti af hreinum tekjum af skuldabréfum
- Þessar reglur eiga líka við um skuldabréf sem haldið er til gjalddaga þó ekki sé ákvæði um það í 28. gr.

➤ Skuldabréfi haldið til gjalddaga

- Heimilt er að færa skuldabréf sem haldið er til gjalddaga miðað við umsamin vaxtakjör þegar skuldabréfið var keypt
- Ásetning um að halda skuldabréfi til gjalddaga skal byggja á skjalfestum áætlunum, stefnum og verklagsreglum vegna fjárfestinga í skuldabréfum
- Ákveða skal á kaupdegi hvort ætlunin er að halda skuldabréfi til gjalddaga
- Óheimilt er að meta slík bréf síðar á gangvirði (og öfugt)
- Í skýringum skal sundurliða skuldabréf sem haldið er til gjalddaga
- Í skýringum skal tilgreina gangvirði skuldabréfa haldið til gjalddaga

Matsreglur (29. – 31. gr.)

➤ Fjárfestingar í íbúðarhúsnæði og fullnustueignir

- Fjárfestingar í íbúðarhúsnæði skal færa á gangvirði
- Fullnustueignir skal færa á gangvirði eða kostnaðarverði, hvoru sem lægra reynist

➤ Varanlegir rekstrarfjármunir og óefnislegar eignir

- Færa á afskrifuðu kostnaðarverði miðað við líklegan nýtingartíma
- Færa þarf virðisrýrnun ef við á
- Gera þarf grein fyrir afskriftum og virðisrýrnun í skýringum

➤ Mat á virði krafna

- Á hverjum reikningsskiladegi skal meta kröfur með hliðsjón af virðisrýrnun
- Afskriftareikningur er dreginn frá viðkomandi liðum í efnahagsreikningi
- Færa á virðisrýrnun undir önnur gjöld og gera grein fyrir henni í skýringum
 - Hér er ósamræmi í reglunum m.v. 27. gr. um útlán til sjóðfélaga
 - Eðlilegra væri að færa virðisrýrnun krafna til lækkunar á tekjum, eftir því sem við á

Matsreglur (32. gr.)

➤ Umreikningur í íslenskar krónur

- Eignir í erlendri mynt skal umreikna í íslenskar krónur á kaupgengi Seðlabanka Íslands
- Skuldir í erlendri mynt skal umreikninga í íslenskar krónur á sölugengi Seðlabanka Íslands

Skýringar (33. – 35. gr.)

➤ **Almenn ákvæði**

- Gera skal grein fyrir þeim reikningsskilaaðferðum sem beitt er við mat á liðum ársreikningsins
- Tilgreina skal gengi sem einstakir liðir eru umreiknaðir úr öðrum gjaldmiðli í íslenskar krónur
- Veita skal nánari upplýsingar um 12 liði í yfirliti um breytingar á hreinni eign
- Veita skal nánari upplýsingar um 15 liði í efnahagsreikningi

➤ **Fjármálagerningar á gangvirði**

- Veita skal upplýsingar um helstu forsendur að baki matslíkönum og matsaðferðum
- Veita skal upplýsingar um breytingar á gangvirði fyrir hvern flokk fjármálagerninga
- Veita skal upplýsingar um umfang og eðli hver flokks afleiðusamninga
- Sýna skal þrepaskiptingu gangvirðis
- Í skýringum skal birta töflu með bókfærðu virði fjáreigna og fjárskulda, sundurliðað eftir útlánnum, kröfum og skuldum á afskrifuðu kostnaðarverði
 - (HVAÐ ÞÝÐIR ÞETTA? Á að meta gangvirði eigna á kostnaðarverði?)

Skýringar (36. – 39. gr.)

➤ Afleiðusamningar

- Gera skal grein fyrir afleiðuviðskiptum, fyrir hverja tegund viðskipta
 - Fjárhæðir samninga
 - Áhrif þeirra á ársreikninginn
 - Í hvaða tilgangi samningar eru gerðir
 - Vaxtavarnir
 - Gengisvarnir
 - Markaðsverðsvarnir

➤ Eignarhlutir í félögum

- Tilgreina nöfn, heimili og félagsform dótturfélaga og hlutdeildarféлага
- Geta hlutdeildar í hverju þeirra, eigin fjár og rekstrarniðurstöðu
- Tilgreina nöfn, heimili og form félaga með ótakmarkaðri ábyrgð

➤ Veðsetningar

➤ Laun stjórnar og starfsmanna

- Heildarfjárhæð launa og þóknana;
 - Stjórnar
 - Endurskoðunarnefndar
 - Stjórnenda
 - Framkvæmdastjóra
 - Annarra starfsmanna sem bera ábyrgð á daglegum rekstri eða einstökum hlutum hans, s.s. eignastýringu
 - Með launum og hlunnindum er átt við bein laun, bifreiðahlunnindi og önnur hlunnindi, ásamt auknu mótframlagi í séreignarsjóð.
 - Með skulu talin laun fyrir störf sem viðkomandi gegnir í krafti eignaraðildar lífeyrissjóðsins í dóttur- og hlutdeildarfélögum og setu í nefndum og stjórnnum sem hann er tilnefndur í af hálfu sjóðsins og greidd eru af öðrum

- **Póknun endurskoðanda, innri endurskoðanda og tryggingafræðings**
 - Endurskoðandi
 - Endurskoðun, könnun og önnur staðfestingarvinna
 - Önnur þjónusta
 - Innri endurskoðandi
 - Innri endurskoðun
 - Önnur þjónusta
 - Tryggingafræðingur
 - Útreikningar á tryggingafræðilegri stöðu
 - Önnur þjónusta

➤ **Upplýsa skal um**

- Fasteignamat fasteigna til eigin nota, fullnustueigna og íbúðafjárfestinga
- Vátryggingaverðmæti rekstrarfjármuna
- Bókfært verð húseigna og lóða til eigin nota
- Skiptingu fjárfestinga eftir helstu gjaldmiðlum
- Eign í hlutabréfum og hlutdeildarskírteinum (ef eignarhlutdeild er yfir 2% í félagi/sjóði eða meir en 5% af hreinni eign eða ef upplýsingarnar hafa verulega þýðingu)
 - Skráð eða óskráð
 - Eignarhlutdeild
 - Markaðsverð
 - Kostnaðarverð (sem kemur á óvart)
- Samninga sem gerðir hafa verið við stjórn, framkvæmdastjóra eða starfsmenn um eftirlaun og hliðstæð réttindi
 - Sundurliða áfallnar skuldbindingar

Skýringar (45. – 46. gr.)

➤ **Upplýsa skal um**

- Skuldbindingar sem ekki eru tilfærðar í efnahagsreikningi, ef það skiptir máli við mat á fjárhagsstöðu
- Skuldbindingar um fjárfestingar
- Skuldbindingar vegna leigusamninga sem nema verulegum fjárhæðum
- Meginforsendur tryggingastærðfræðings við mat á tryggingafræðilegri stöðu og breytingum á þeim milli ára

➤ Breytingar á tryggingafræðilegri stöðu samtryggingardeildar

Yfirlit um breytingar á tryggingafræðilegri stöðu samtryggingardeildar árið 20xx		20xx	20xx - 1
Eignir			
Endurmetin eign til tryggingafræðilegs uppgjors í árslok			
Endurmetin eign til tryggingafræðilegs uppgjors í árbyrjun			
Hækkun/lækkun endurmetinnar eignar á árinu			
Skuldbindingar			
Skuldbindingar í árslok			
Skuldbindingar í árbyrjun			
Hækkun/lækkun skuldbindingar á árinu			
Breyting á tryggingafræðilegri stöðu á árinu		<u>0</u>	<u>0</u>

➤ Breytingar á tryggingafræðilegri stöðu samtryggingardeildar

Yfirlit um breytingar á áföllnum lífeyrisskuldbindingum samtryggingardeildar árið 20xx			
Áfallnar lífeyrisskuldbindingar í ársbyrjun			
Hækkun lífeyrisskuldbindingar vegna vaxta og verðbóta			
Hækkun áunninna réttinda vegna iðgjalda ársins			
Lækkun vegna greidds lífeyris á árinu			
Hækkun vegna nýrra líflíkataflna			
Hækkun / lækkun vegna annarra breytinga			
Áfallnar lífeyrisskuldbindingar í árslok		0	0

➤ **Áhættuþættir í starfsemi og áhættustýring**

- Í skýringum skal gera grein fyrir þeirri áhættu sem felst í starfsemi lífeyrissjóðs
- Í skýringum skal gera grein fyrir þeim aðferðum sem sjóðurinn beitir við eftirlit og stýringu þeirrar áhættu
 - Fjárhagsleg áhætta
 - Gjaldeyrisáhætta
 - Vaxtaáhætta
 - Önnur verðáhætta
 - Mótaðilaáhætta
 - Rekstraráhætta
 - Lausafjáraáhætta
 - Lífeyristryggingaáhætta

➤ Áhættuþættir í starfsemi og áhættustýring

- Í skýringum skal veita upplýsingar um eðli og umfang áhættu sem stafar af
 - Fjármálagerningum
 - Skuldbindingum sjóðsins
- Eigindlegar skýringar (qualitative) um hvern áhættuflokk og hvernig áhættunni er stjórnað
- Meginlegar skýringar (quantitative) um hvern áhættuflokk (ásamt næmigreiningu), sundurliðað eftir
 - Markaðsáhættu
 - Útlánaáhættu
 - Lausafjáraáhættu
 - Lífeyristryggingaáhættu

➤ Kennitölur

- Fimm ára yfirlit
 - Hrein eign umfram heildarskuldbindingar %
 - Hrein eign umfram áfallnar skuldbindingar %
 - Hrein raunávöxtun
 - Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðustu 5 ára
 - Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðustu 10 ára*
 - Hlutfallsleg skipting fjárfestinga
 - Hlutfallsleg skipting fjárfestinga eftir gjaldmiðlum
 - Fjöldi virkra sjóðfélaga*
 - Fjöldi sjóðfélaga í árslok
 - Fjöldi lífeyrisþega
 - Hlutfallsleg skipting lífeyris

➤ Kennitölur

- Fimm ára yfirlit
 - Meðalfjöldi stöðugilda á árinu*
 - Iðgjöld alls á föstu verðlagi*
 - Fast verðlag > vísitala neysluverðs á föstu verðlagi á uppgjörssdegi
 - Lífeyrir alls á föstu verðlagi*
 - Hreinar fjárfestingatekjur á föstu verðlagi*
 - Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður á föstu verðlagi*
 - Hækkun (lækkun) á hreinni eign á föstu verðlagi*
 - Lífeyrisbyrði*
 - Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður alls í hlutfalli af iðgjöldum*
 - Hreinar fjárfestingatekjur í hlutfalli af meðalstöðu eigna*
 - Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður í hlutfalli af meðalstöðu eigna*

➤ Skýrsla stjórnar

- Yfirlit um starfsemi sjóðsins á árinu
- Upplýsingar um atriði sem eru mikilvæg við mat á fjárhagslegri stöðu og breytingu á hreinni eign, sem ekki koma fram annars staðar í ársreikningnum
- Atburðir eftir reikningsskiladag sem hafa verulega þýðingu
- Væntanleg þróun sjóðsins
- Aðgerðir sem hafa þýðingu fyrir framtíðarþróun sjóðsins
- Möguleg óvissa við mat eða óvenjulegar aðstæður sem kunna að hafa áhrif á það (ásamt fjárhæðum)
- Stjórnarhættir

Skýrsla stjórnar og góðir stjórnarhættir (51. gr.)

➤ Stjórnarhættir

- Birta skal yfirlýsingu um stjórnarhætti í sérstökum kafla í skýrslu stjórnar
- Í yfirlýsingunni komi að lágmarki fram:
 - Tilvísanir í þær reglur sem lífeyrissjóðurinn fylgir eða fylgja ber og hvar slík gögn eru aðgengileg almenningi
 - Víki sjóður frá reglum skal greina frá því hver frávikin eru og ástæður þeirra
 - (Geta lífeyrissjóðir fylgt leiðbeiningum um Stjórnarhætti fyrirtækja útgefnum af Viðskiptaráði Íslands, Samtökum atvinnulífsins og NASDAQ OMX Iceland?)
 - Lýsing á helstu þáttum innra eftirlits og áhættustýringarkerfa sjóðsins
 - Lýsing á samsetningu og starfsemi stjórnar, framkvæmdastjórnar og eftirlitsstjórnar (hvað sem það nú er) og nefnda þeirra

➤ Gildistaka

- Reglurnar gilda við gerð ársreikninga fyrir árið 2015
- Lífeyrissjóði er heimilt að endurflokka verðbréf til samræmis við V. kafla reglnanna
 - Breyta þarf samanburðarfjárhæðum ef heimildin er nýtt (endurgera 2014)
 - Gera þarf grein fyrir breytingunum í skýringum

➤ Hvað þurfa lífeyrissjóðir að gera?

- Taka ákvörðun um það hvort nýta eigi heimild til að endurflokka verðbréf
- Taka ákvörðun um hvaða matsaðferð á að nota á skuldabréf
- Yfirfara bókhaldlykil og upplýsingakerfi til að ganga úr skugga um að nauðsynlegar upplýsingar liggi fyrir við gerð ársreiknings 2015
- Endurgera ársreikning fyrir árið 2014 í samræmi við nýjar reglur

➤ Verðbréfiðskipti

➤ Bókfæra skal verðbréfiðskipti miðað við viðskiptadag

➤ Mikilvægi

➤ Ákvæði um mikilvægi í 5. grein

➤ Rekstrarkostnaður

➤ Endurgreiddur kostnaður vegna innheimtra iðgjalda kemur til frádráttar

➤ Fasteignir í rekstri

➤ Ekki þarf lengur að reikna eigin leigu!

➤ Gangvirði

➤ Ítarlegar upplýsingar í skýringum um það hvernig fjármálagerningar eru metnir til gangvirðis

➤ Tækifæri til fullrar samræmingar á reikningsskilum lífeyrissjóða ekki nýtt

➤ Kennitalan sem vantar

➤ Ávöxtun miðað við gangvirðisbreytingar verðbréfaeignar (hjá öllum lífeyrissjóðum)

Takk fyrir

© 2015 KPMG ehf. á Íslandi er aðili að alþjóðlegu neti KPMG, samtökum sjálfstæðra fyrirtækja sem aðild eiga að KPMG International Cooperative (“KPMG International”), svissnesku samvinnufélagi. Allur réttur áskilinn.

Nafn, kennimark og “cutting through complexity” eru skráð vörumerki KPMG International Cooperative (“KPMG International”).

